

Dosarul nr. 2ra-1252/23
2-21083497-01-2ra-05092023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (A. Donos)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Prisacaru Aliona împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Aliona Prisacaru și a fost menținută hotărârea instanței de fond,

c o n s t a ț ă :

La 03 iunie 2021 Prisacaru Aliona, prin intermediul avocatului Guțu Tatiana, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 04 iulie 2003 în baza ordinului nr. 48-c a fost angajată în funcția de asistentă medicală de familie a Centrului de Sănătate nr.1 sectorul 40 cu începere din 04 iulie 2003. La 16 iunie 2013 de către Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” a fost menționată cu diplomă, iar pe parcursul activității careva abateri și sancțiuni disciplinare nu a avut.

A relatat că, la 22 ianuarie 2021 familia Cărpineanu s-a adresat la Centrul de Sănătate nr.1 cu cerere privind înregistrarea la medicul de familie. La 26 ianuarie 2021 familia Cărpineanu s-a adresat la Centrul de Sănătate nr.1 cu rugămintea de a fi vaccinat copilul. Copilul minor a fost vaccinat de către Prisacaru Aliona, fiind mai întâi

examinat de medicul pediatru particular care a permis efectuarea vaccinării. Vaccinînd copilul, era convinsă de faptul că cererea familiei Carpineanu privind înregistrarea la medicul de familie a fost înregistrată în sistemul informațional automatizat asistență medicală primară și familia dată se află la evidența Centrului de Sănătate nr.1.

A invocat reclamanta că la data de 12 februarie 2021 de către comisia Centrului de Sănătate nr.1 a fost întocmit procesul-verbal prin care s-a constatat faptul abaterii disciplinare. La 18 martie 2021 de către Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” a fost emis ordinul nr. 28-p cu privire la concedierea sa, care i-a fost adus la cunoștință la data de 19 martie 2021. A fost concediată în baza art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii. În ordinul cu privire la concediere, motivul menționat de către angajator era invocat faptul că și-a pierdut încrederea față de salariat. Art.211¹ din Codul muncii nu include și nu indică ca încălcare gravă a obligațiilor de muncă pierderea încrederii față de salariat. În acțiunile sale nu se regăsesc prevederile legale invocate în art.211¹ din Codul muncii și nu constituie încălcare gravă a obligațiilor de muncă.

Reclamanta a notat că Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” a aplicat sancțiunea disciplinară după o lună de la constatarea abaterii disciplinare, încălcînd termenul prevăzut de art. 209 din Codul muncii, or, abaterea disciplinară a fost depistată la data de 12.02.2021, iar sancțiunea disciplinară prin ordinul de concediere a fost emis la data de 18.03.2021.

Consideră, reclamanta că decizia de sancționare disciplinară este ilegală, neîntemeiată și nejustificată, din considerentele că, în conformitate cu prevederile Codului muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă angajatorul are dreptul să aplice față de salariat una din sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 206 alin. (1) din Codul muncii, însă la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective. La stabilirea sancțiunii, de către angajator urmau de a fi concretizate datele caracteristice, stagiul de activitate pe specialitate ce constituie 17 ani și activitatea în calitate de asistentă medicală, circumstanță atenuantă ce nu a fost luată în calcul de către Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” și urmau a fi aduse la cunoștință careva consecințe negative care ar fi prejudiciat angajatorul material sau moral.

De asemenea, angajatorul urma să se țină cont de comportarea generală în serviciu, până la etapa dată a fost responsabilă de obligațiunile prevăzute de fișa de post. În baza art. 90 alin. (3) din Codul muncii, solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de două salarii medii și anume suma de 20 494,74 de lei, din considerentul că în perioada cînd a fost concediată în Republica Moldova a fost instituită situația de pandemie în legătură cu Covid-19. În vederea determinării mărimii prejudiciului moral este necesar de a fi luat în considerare faptul că educă singură un copil minor, iar eliberarea din funcție a dus la faptul că familia sa a fost privată de unica sursă de existență. Reieșind din faptul că prin concediere a fost frustrată în coraport cu alți angajați, solicită încasarea prejudiciului material din contul angajatorului, în mărime de trei salarii medii.

A solicitat, reclamanta, anularea ordinului nr. 28-p din 18 martie 2021 cu privire la concedierea sa din funcția de asistentă medicală de familie, restabilirea în funcția de asistentă medicală de familie în cadrul Centrului de Sănătate nr.1, sect.17, încasarea

din contul Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă începând cu 18 martie 2021 până la emiterea hotărârii judecătorești reieșind din mărimea salariului mediu de 10 247,37 de lei, încasarea prejudiciului moral în mărime de două salarii medii în sumă de 20 494,74 de lei, a prejudiciului material în mărime de 3 salarii medii în sumă de 30 742 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 000 de lei.

Prin hotărârea din 04 noiembrie 2022 a judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Prisacaru Aliona împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

La data de 10 noiembrie 2022 Prisacaru Aliona a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 noiembrie 2022 a judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat anularea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel declarată de Aliona Prisacaru și a fost menținută hotărârea din 04 noiembrie 2022 a judecătoriei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art.9 alin. (2) lit. c), precum și art. 201 Codul muncii, orice salariat are o serie de obligații care izvorăsc din raporturile de muncă și care sunt prevăzute în Codul muncii, regulamentul intern al unității și nemijlocit în contractul individual de muncă. Potrivit obligațiilor funcționale aprobate pentru asistenta medicală de familie, titularul funcției este obligat să respecte contractul colectiv de muncă și individual de muncă, Regulamentul despre activitatea Instituției Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie”, ordinele și dispozițiile în vigoare.

Instanța de apel a constatat că, Prisacaru Aliona a admis încălcări grave în exercitarea atribuțiilor de serviciu, punând în pericol viața și sănătatea copilului minor Cărpineanu Sofia, care a fost imunizată fără verificarea prealabilă a medicului de familie, nefiind perfectat în modul corespunzător acordul informat al pacientului, care nu a fost semnat de către medicul de familie. Or, potrivit punctului II din anexa nr.2 a Ordinului Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.303 din 06 mai 2010 „Cu privire la asigurarea accesului la informația privind propriile date medicale și lista intervențiilor medicale care necesită perfectarea acordului informat”, imunizarea face parte din lista intervențiilor medicale care necesită perfectarea acordului informat al pacientului.

A menționat instanța de apel că, sancțiunea disciplinară – concedierea, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. p) din Codul muncii, a fost aplicată în privința reclamantei cu respectarea condițiilor art. 206 alin. (5) din Codul muncii, ținându-se cont de gravitatea abaterii disciplinare comise, care corespunde încălcărilor admise și gradului de vinovăție atribuit Alionei Prisacaru. Abaterii disciplinare a fost constatată prin procesul-verbal al comisiei administrativ-disciplinare din 18 martie 2021, în temeiul căruia a și fost emis ordinul cu privire la concediere. Or, procesul-verbal nominalizat a fost întocmit ca urmare a efectuării anchetei de serviciu, în cadrul căreia au fost analizate circumstanțele de fapt, coroborate explicațiile colaboratorilor instituției și

cercetate materialele pertinente, fapt care a permis constatarea abaterii disciplinare și ca urmare a servit temei pentru înaintarea propunerii de a desface contractul individual de muncă cu Prisacaru Aliona, pentru încălcarea gravă admisă în activitate, chiar și pentru o singură dată, a obligațiilor de muncă, în temeiul art. 86 alin.(1) lit. p) din Codul muncii RM.

Curtea de Apel Chișinău a invocat că, instanța de fond corect a concluzionat că pretenția reclamantei privind anularea ordinului de concediere nr. 28-p din 18 martie 2021 urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată, ceea ce atrage după sine și respingerea pretențiilor cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și repararea prejudiciului material, așa cum au fost formulate, acestea fiind capete de cereri subsecvente celei dintâi. Or, ingerința art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă stipulează că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În contextul respingerii integrale a acțiunii, instanța de judecată corect a dedus că urmează a fi respinse și cerințele cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică. Or, în conformitate cu art. 96 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Totodată, instanța de apel a constatat că argumentele invocate în cererea de apel, în esența lor, sunt similare argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate și aplicate elocvent de instanța de fond prin prisma circumstanțelor importante ale cauzei. Instanța de apel notează că, apelanta nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeinicii hotărârii instanței de fond.

La 10 august 2023 Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța inferioară nu a apreciat prevederile art. 208, 209 din Codul muncii în coraport cu procesul verbal emis la data de 12.02.2021 de către comisie, or prin acest proces verbal s-a constatat faptul abaterii disciplinare și a început să curgă termenul de la data de 12.02.2021 și nu de la 18.03.2021. Astfel se constată faptul, că de către IMSP „CMF Bălți” a fost aplicată sancțiunea disciplinară după o lună de la constatarea abaterii disciplinare, încălcând termenul prevăzut de art. 209 din Codul muncii, or abaterea disciplinară a fost depistată la data de 12.02.2021, iar sancțiunea disciplinară prin ordinul de concediere a fost emis la data de 18.03.2021.

Consideră recurenta că instanța de apel nu a dat o apreciere și nici nu s-a expus asupra faptului invocat de către partea apelantă precum că, decizia de sancționare disciplinară este ilegală, neîntemeiată și nejustificată din considerentele că în conformitate cu prevederile Codului muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat una din sancțiunile disciplinare prevăzute în alin. (1) art. 206 din Codul muncii, însă la aplicarea sancțiunii disciplinare

angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective .

A menționat că reieșind din faptul că prin concedierea Alionei Prisacaru, acesta a fost privată de unica sursă de existență și nu poate să se încadreze în sistemul medical pentru a activa după specialitate, astfel urmează a fi încasat prejudicial moral din contul angajatorului în beneficiul ei în mărime de 3 salarii medii.

A relatat că hotărârile instanțelor inferioare au fost examinate superficial, prin ce i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 alin. 1 din CEDO, care include și garanția respectării dreptului la o hotărâre motivată.

De asemenea, instanța de fond nu i-a oferit reclamantului protecția legală și indispensabilă a dreptului la judecarea cauzei sale, iar cea de apel în decizia contestată nici nu s-a expus și nu a motivat concluziile sale, astfel au emis hotărâri ilegale și contradictorii.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 15 iunie 2023.

La 02 august 2023, copia deciziei din 15 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d.207).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, la data de 10 august 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Aliona Prisacaru, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc